

Vita Psikoloji
Danışmanlık & Eğitim

“DOPAMİN EKSİKLİĞİ DEHB'YE NEDEN OLABİLİR”

Gerek çocuklarda gerekse yetişkinlerde görülen dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, kişilerin hayatını olumsuz etkiliyor. Bu konuda açıklamalarda bulunan Psikolog Işıl İrem Keleş, hastalığın nörolojik boyutundan bahsetti.

SEVDENUR NAMALAN

EŞYALARINI unutma, kaybetme, derslere odaklanamama, konuşmaları kaçırma gibi farklı pek çok belirtilerle karşımıza çıkan görülen dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB), milyonlarca kişinin yaşadığı problemlerin arasında yer alıyor.

Vita Psikolojik Danışmanlık ve Eğitim Merkezi'nde psikometri alanında çalışan Psikolog Işıl İrem Keleş, hiperaktivite ve dikkat eksikliği konusunda önemli ayrıntılardan bahsetti. Sadece çocuklarda değil, yetişkinlerde de görülebileceğini belirten Keleş, fark edilmesinin ise erişkinlerde çocuklara göre daha zor olduğunu ifade etti.

“Çocukluk döneminde fark edilmediyse yetişkinlik döneminde bu tanıyı alma ihtimali çok düşük”

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğundan bahseden Keleş, şu şekilde konuştu: “Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu birlikte görülür ya da biri diğerinin semptomlarını tetikler. Genellikle çocukluk döneminde birinin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı alması çok daha olasıdır. Eğer o dönemde bir bilinçsizlik varsa, fark edilmediyse, bir şekilde birilerine yönlendirilmediyse ve o tanı komadıyla yetişkinlik döneminde devam etse dahi ileride bu tanıyı alma ihtimali çok düşük oluyor.”

Çocukluk döneminde konulan DEHB tanısının yetişkinlik döneminde ortadan kaybolabileceğini ifade eden Keleş, şöyle açıkladı: “Aynı zamanda çocukluk döneminde DEHB tanısı almış yani hiperaktivite ve dikkat eksikliği tanısı almış çocukların yaklaşık 3'te 1'in semptomları ergenlik dönemine girdikten sonra ilerleyen dönemlerde tamamen kaybolabiliyor. Yani yetişkinlik döneminde iyileşebiliyor. 3'te 1'inin semptomları çok azalıyor. Çocukluk döneminde bu tanıyı alanların 3'te 1'inde ise hiçbir değişim olmadan aynı şekilde yetişkinlik döneminde de tekrar etmiş oluyor.”

“Dopamin, DEHB ile yakından ilişkilidir”

Hastalığın nörolojik boyutundan da bahseden Işıl İrem Keleş, şöyle devam etti: “Nörotransmitterler, beyindeki iletişim sürecinde önemli bir rol oynar. Beynimiz, birçok parçanın birbirine bağlanmasıyla karmaşık bir ağ gibi çalışır. İşte bu noktada nörotransmitterler devreye girer. Nörotransmitterler, sinir hücreleri arasında sinyallerin iletilmesini sağlar. Dopamin, bu nörotransmitterlerden biridir ve DEHB ile yakından ilişkilidir. DEHB, dikkat eksikliği ve hiperaktivite belirtilerini karakterize edilen bir nörolojik bozukluktur. Dopamin düzeylerindeki düzensizlikler, DEHB'nin temel nörolojik mekanizmalarından biri olarak kabul edilir. Dopamin eksikliği durumunda, kişinin dikkat süresi kısalabilir ve odaklanma güçlüğü yaşayabilir. Aynı zamanda impulsivite ve hiperaktivite gibi belirtiler de ortaya çıkabilir.”

Psikolog Keleş, “DEHB'nin nedeni tam olarak anlaşılamamış olsa da genetik ve çevresel faktörlerin etkileşimi düşünülmektedir. Dopamin düzeylerindeki değişikliklerin, bazı kişilerde DEHB riskini artırabileceği düşünülmektedir. DEHB'nin nörolojik boyutu oldukça karmaşıktır ve çeşitli nörotransmitterlerle ilişkilidir. Dopamin, beyinde motivasyonu, odaklanma ve ödül sistemi gibi işlevlerde görev alır.”

“Tedavisi multidisipliner bir yaklaşıma gerektirir”

Beyindeki diğer nörotransmitterlerin ve sinir ağlarının da DEHB'nin gelişiminde rol oynadığı düşünülmektedir. Bu nedenle DEHB'nin tam olarak anlaşılması için daha fazla çalışma ve araştırma gerekmektedir. Sonuç olarak bu rahatsızlığın nörolojik boyutu, dopamin gibi nörotransmitterlerin düzeyleriyle ilişkilidir. Dopamin eksikliği; dikkat eksikliği, odaklanma güçlüğü ve hiperaktivite gibi belirtilere yol açabilir. Ancak DEHB'nin tam nedeni hâlâ net olarak bilinmemektedir ve tedavi multidisipliner bir yaklaşıma gerektirir” diye kaydetti.

“DEHB tedavisinde dopamin düzeylerini dengeleyen ilaçlar kullanılmaktadır” diyen Psikolog Keleş, “Bu ilaçlar, dopamin seviyelerini artırarak dikkat süresini ve odaklanmayı iyileştirmeye yardımcı olabilir. Bununla birlikte DEHB tedavisi, multidisipliner bir yaklaşıma gerektirir ve ilaç tedavisi genellikle diğer terapilerle birlikte kullanılır” değerlendirmesinde bulundu.

